

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 25 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2018 r. w Koninie

sprawy **T. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **T. F.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 25 października 2016r. znak: Nr (...)

z dnia 12 lutego 2018r. znak: Nr (...)

- 1. Zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, iż stwierdza, że odwołujący T. F. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako duchowny od dnia 07 listopada 2005 r. do 31 marca 2006 r. natomiast nie podlega powyższym ubezpieczeniom od 18 grudnia 2006 r.**
- 2. W pozostałym zakresie oddala odwołanie.**
- 3. Znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.**

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 642 / 17

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 25 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. stwierdził, że **T. F. jako duchowny** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia 07.11.2005 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że T. F. przyjął święcenia diakonatu 24 maja 1992 r. natomiast dekretem z dnia 18 grudnia 2006 r. otrzymał karę suspensy zakazującą wypełniania wszelkich aktów władzy święceń, nadal jednak pozostaje osobą duchowną. Zakład ustalił, że T. F. dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu bycia osobą duchowną od 01.01.1999 r. Deklaracje rozliczeniowe widnieją do 06/2002 roku, brak natomiast wyrejestrowania z ubezpieczeń i brak dokumentów rozliczeniowych od 07/2002 r. Ponadto z konta ubezpieczonego

wynika, że od 01.01.1999 r. do 06.11.2005 r. T. F. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia i w tym czasie nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu duchowieństwa. Od 07.11.2005 r. nie posiada już innego poza duchowieństwem tytułu do ubezpieczeń społecznych. W tej sytuacji T. F. od dnia 07.11.2005 r. polega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym.

Z decyzją tą nie zgodził się T. F. wnosząc odwołanie. Odwołujący domagał się zmiany decyzji i stwierdzenia, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym na zasadach określonych w polskim ustawodawstwie wskazując, że wykonuje pracę zarobkową w (...) i podlega(...)systemowi ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty podniesione w decyzji oraz wskazując, że ubezpieczony do odwołania nie dołączył żadnych dowodów mogących być podstawą zmiany decyzji.

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. stwierdził, że **T. F.** jako duchowny :

- podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu , rentowym, wypadkowemu

od 07.11.2005 r. do 31.03.2006 r. ,

od 26.12.2007 r. do 31.12.2007 r. ,

od 01.01.2013 r. do 12.03.2013 r. ,

od 25.06.2013 r. do 31.12.2013 r. ,

od 01.06.2017 r.

- nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu , rentowym, wypadkowemu

od 01.04.2006 r. do 25.12.2007 r. ,

od 01.01.2008 r. do 31.12.2012 r. ,

od 13.03.2013 r. do 24.06.2013 r. ,

od 01.01.2014 r. do 31.05.2017 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że na podstawie dołączonej dokumentacji ustalono, iż T. F. podlega ustawodawstwu (...) w okresach : od 01.04.2006 r. do 25.12.2007 r. , od 01.01.2008 r. do 31.12.2012 r. , od 13.03.2013 r. do 24.06.2013 r., od 01.01.2014 r. do 31.05.2017 r. oraz od 01.01.2013 r. do 06.03.2013 r. ustawodawstwu polskiemu. Ustalone ustawodawstwo miało charakter tymczasowy przez okres 2 miesięcy od poinformowania instytucji zainteresowanego państwa członkowskiego. W dniu 18.12.2017 r. Referat ds. Osób Migrujących poinformował, że (...) instytucja nie wniosła zastrzeżeń do ustalonego ustawodawstwa , w terminie 2 miesięcy , w związku z czym ustalone ustawodawstwo można uznać za ostateczne. W związku z powyższym organ rentowy zmienił decyzję z dnia 25.10.2016 r.

Odwołanie od tej decyzji wniósł T. F. podnosząc, że w zakresie objęcia ubezpieczeniem społecznym w okresie od 07.11.2005 r. do 31.03.2006 r. postępowanie powinno zostać umorzone z uwagi na bezprzedmiotowość spowodowaną przedawnieniem składek. Natomiast w okresie od 01.01.2008 r. do 24.06.2013 r. odwołujący nieprzerwanie świadczył pracę na rzecz pracodawcy (...) , a następnie (...) Ltd. , z którym pozostaje nieprzerwanie zatrudniony do chwili obecnej. Do odwołania ubezpieczony dołączył zaświadczenie (...) z dnia 04.04.2018 r., w którym stwierdzono, że T. F. pracuje w tej instytucji od dnia 06.03.2013 r. i nadal to robi.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że okresy podlegania (...) ubezpieczeniu zostały ustalone zgodnie z obowiązującą procedurą. (...)instytucja ubezpieczeniowa nie wniosła zastrzeżeń do ustalonego przez organ rentowy ustawodawstwa zatem dokonane ustalenia zostały uznane za ostateczne. Ponadto dokumentem potwierdzającym podleganie ubezpieczeniu ustawodawstwa innego kraju jest zaświadczenie A1 , które wystawia instytucja danego kraju zatem w celu potwierdzenia innych niż ustalone przez organ rentowy okresów podlegania ubezpieczeniom w (...)powinien przedłożyć zaświadczenie A1.

Na podstawie art. 219 kpc Sąd połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

T. F. ur. (...) w latach 1987 - 1992 był alumnem - studentem Seminarium Duchownego, święcenia diakonatu przyjął z dniem 24.05.1992 r. Z tytułu bycia osobą duchowną T. F. zgłosił się od dnia 01.01.1999 r. wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego, a deklaracje rozliczeniowe składał do 06.2002 r. Jednocześnie w okresie od 01.01.1999 r. do 06.11.2005 r. odwołujący podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia, a podstawa wymiaru składek w przeliczeniu na pełny miesiąc była wyższa od obowiązującego wówczas minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W okresie od 01.01.2000 r. do 25.06.2002 r. odwołujący był podatnikiem zryczałtowanego podatku dochodowego od osób duchownych.

T. F. jako osoba duchowna pełnił posługę w parafii w Z., w okresie od 01.01.1999 r. do 06.11.2005 r. równocześnie był zatrudniony w Szkole Podstawowej w Z. i w Gimnazjum w Z.. Od dnia 07.11.2005 r. poza byciem osobą duchowną nie miał innego tytułu ubezpieczenia.

Dekretem z dnia 18 grudnia 2006 r. nałożono na T. F. karę kościelną - karę suspensy, zakazującą wypełnianie wszelkich aktów władzy święceń tj. sprawowania sakramentów świętych i noszenia stroju duchownego. Od tego czasu odwołujący nie funkcjonuje jako osoba duchowna , nie wykonuje żadnych obowiązków wynikających ze święceń kapłańskich , nie odprawia mszy, nie udziela sakramentów ani też nie sprawuje żadnych innych posług, nie nosi też stroju duchownego. Odwołujący został też skreślony z listy osób duchownych parafii w Z. i figuruje jedynie na liście osób „suspensowanych”. Jeszcze przed nałożeniem kary suspensy odwołujący wyjechał do (...), gdzie obecnie stale przebywa i podejmuje zatrudnienie.

Jak wynika z zaświadczenia z dnia 30.06.2017 r. , które zostało dołączone przez pełnomocnika wnioskodawcy już po wniesieniu odwołania od pierwszej decyzji, T. F. był zatrudniony w (...) w następujących okresach :

- od 01.04.2006 r. do 21.10.2007 r. w O. Bank (...),
- od 24.04.2006 r. do 02.05.2006 r. w (...) B. H.,
- od 23.08.2006 r. do 24.09.2006 r. w (...) Bar,
- od 01.01.2007 r. do 25.12.2007 r. w O. Bank (...),
- od 28.05.2007 r. do 25.12.2007 r. w (...) Ltd.,
- od 01.01.2008 r. do 06.03.2013 r. w (...) Ltd. ,
- od 13.03.2013 r. do 24.06.2013 r. w (...) Ltd.,
- od 01.01.2014 r. do 2016 r. w (...) Ltd..

Ponadto (...)w C. (...) potwierdziło, że odwołujący pracuje w tej instytucji od dnia 06 marca 2013 r. do nadal (zaświadczenie z dnia 04.04.2018 r. i z dnia 30.04.2018 r.). Potwierdzono, że odwołujący pracuje przez cały rok , otrzymuje wypłatę , a pieniądze są przekazywane na jego fundusz emerytalny , składki zdrowotne itp.

W związku z przedłożeniem dokumentów dotyczących zatrudnienia odwołującego w (...) , które zostały przedłożone już po wydaniu decyzji z dnia 25.10.2016 r. , organ rentowy przekazał powyższe dokumenty do Referatu ds. Osób Migrujących ZUS II Oddział w P. w celu wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia właściwego ustawodawstwa dla odwołującego. Referat ds. Osób Migrujących ustalił, że T. F. podlegał ustawodawstwu (...) w okresach : od 01.04.2006 r. do 25.12.2007 r. , od 01.01.2008 r. do 31.12.2012 r. , od 13.03.2013 r. do 24.06.2013 r., od 01.01.2014 r. do 31.05.2017 r. Natomiast w okresie od 01.01.2013 r. do 06.03.2013 r. podlegał polskiemu ustawodawstwu. O powyższym ustaleniu poinformował (...) instytucję ubezpieczeniową , która w terminie 2 miesiące mogła wnieść zastrzeżenia do ustalonego ustawodawstwa. Ponieważ w tym terminie (...) instytucja ubezpieczeniowa nie wniosła zastrzeżeń organ rentowy uznał ustalone ustawodawstwo dla T. F. za ostateczne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się aktach ZUS, dokumentów dołączonych do akt sprawy w toku postępowania oraz na podstawie zeznań odwołującego.

W ocenie Sądu treść dokumentów zasługiwała na uwzględnienie i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Również zeznania odwołującego zasługiwały na wiarę bowiem były spójne, szczerze i znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebrany w sprawie.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 10** ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017.1778- j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowym podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są **osobami duchownymi**.

Jak wynika z treści **art. 12 ust. 1 ustawy** osoby podlegające ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

W myśl przepisu **art. 8 ust. 13** ustawy za osobę duchowną uważa się duchownego oraz członków zakonów męskich i żeńskich Kościoła Katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych, z wyjątkiem alumnów seminariów duchownych, nowicjuszków, postulantałów i juniorystów, którzy nie ukończyli 25 roku życia.

Natomiast w świetle przepisu **art. 13 pkt 10** powołanej ustawy duchowni podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie - od dnia przyjęcia do stanu duchownego do dnia wystąpienia z tego stanu, a w przypadku alumnów seminariów duchownych, nowicjuszków, postulantałów i juniorystów - od dnia ukończenia 25 lat;

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że T. F. w zaskarżonej decyzji został objęty obowiązkowo ubezpieczeniem społecznym z tytułu bycia duchownym bowiem od dnia 07.11.2005 r. nie miał innego tytułu ubezpieczenia na terenie Polski. Nie budzi też wątpliwości, że z dniem 24 maja 1992 r. został przyjęty do stanu duchownego i do dnia 17 grudnia 2006 r. mógł wykonywać obowiązki osoby duchownej . Z dniem 18 grudnia 2006 r. nałożono na odwołującego karę kościelną - karę suspensy – wobec czego nie może on sprawować sakramentów świętych i nosić stroju duchownego. Tym samym więc nie może wypełniać zadań i funkcji osoby duchownej tj. odprawiać mszy, udzielać jakichkolwiek sakramentów, wykonywać zadań związanych z urzędem księdza , np. proboszcza, wikarego itp. Wprawdzie odwołujący nie utracił stanu duchownego, ale z uwagi na nałożoną karę suspensy nie realizuje żadnych obowiązków i zadań wynikających z tego stanu, a tym samym nie możliwości uzyskiwania jakichkolwiek przychodów związanych z byciem duchownym. Dodatkowo odwołujący od dnia 01.04.2006 r. przebywa na terenie (...), gdzie podejmuje zatrudnienie nie związane w ogóle ze stanem duchownym. Zatrudnienie to odwołujący wykonuje do chwili obecnej , z krótkimi przerwami, uzyskując z tego tytułu dochód, od którego w (...) są odprowadzane składki na ubezpieczenie emerytalne. Powyższe dodatkowo potwierdza, że odwołujący w żadnej sposób nie wypełnia zadań i obowiązków wynikających ze stanu duchownego, nie ma takiej możliwości z uwagi na nałożoną na niego karę ,

a ponadto podejmuje zatrudnienie w (...), gdzie obecnie stale przebywa. Jego status duchownego uległ więc swoistemu zawieszeniu, które w ocenie Sądu nie może rodzić obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Zauważyć należy, że artykuł 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wymienia w sposób wyczerpujący osoby, które na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom. Wyliczenie to obejmuje co do zasady osoby fizyczne, które uzyskują środki finansowe z własnej aktywności prowadzonej w różnych formach lub korzystają z pomocy Państwa albo świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W punkcie 10 powyższego przepisu wymienia się także osoby duchowne jednak zdaniem Sądu warunkiem uznania, że taka osoba podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) jest prowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej takiej aktywności i możliwość uzyskiwania z tego tytułu środków finansowych. Skoro odwołujący nie może wypełniać funkcji osoby duchownej z uwagi na nałożoną na niego karę suspensy i tym samym nie ma możliwości uzyskiwania z tego tytułu jakichkolwiek środków finansowych to brak jest podstaw do objęcia go ubezpieczeniem społecznym wyłącznie z tytułu bycia duchownym od dnia nałożenia kary suspensy tj. od 18.12.2006 r. Ponadto, jak wynika z ustaleń Sądu, od dnia 01.04.2006 r. odwołujący pracuje w (...) gdzie podlega ubezpieczeniom społecznym w związku z zatrudnieniem, wprawdzie w okresach zatrudnienia wnioskodawcy występują krótkie przerwy to jednak nie oznacza to, że w okresie przerw odwołujący prowadzi działalność jako osoba duchowna bowiem nadal obowiązuje go zakaz wynikający z kary suspensy. Natomiast w okresie od 07.11.2005 r. do 31.03.2006 r. T. F. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba duchowna bowiem w tym czasie nie obowiązywała kara suspensy i jednocześnie ubezpieczony nie wykazał by w tym czasie podlegać ubezpieczeniu z innego tytułu. Podkreślić także należy, że przedawnienie składek co do zasady nie stoi na przeszkodzie wydawaniu przez organ rentowy decyzji deklaracyjnych wskazujących na podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie, za który możliwość ściągnięcia składek już nie istnieje z uwagi na upływ okresu przedawnienia. Art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych uprawniający Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wydania decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności co do zgłaszania do ubezpieczeń i ich przebiegu (ust. 1 pkt 1 i 2 art. 83), nie wskazuje granic czasowych wydania takiej decyzji, ani nie wyłącza wydania takiej decyzji po okresie przedawnienia pobierania składek. Nie jest zatem niedopuszczalne wydanie decyzji stwierdzającej podleganie ubezpieczeniom społecznym po upływie okresu przedawnienia składek.

W wyroku z dnia 14 lutego 2017 r. II UK 708/15 Sąd Najwyższy stwierdził, że całościowa analiza unormowań ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza odnoszących się do przedawnienia składek, prowadzi do wniosku, iż przedawnieniu ulegają należności z tytułu składek oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata (art. 24 ust. 2 i 4 tej ustawy). „Przedawnia się” więc jedynie obowiązek składkowy (obowiązek płatniczy, którego treścią jest uiszczenie przez płatnika sumy pieniężnej na pokrycie wymagalnych zobowiązań składkowych). Nie ulega natomiast „przedawnieniu” stwierdzenie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, bo nie przewiduje tego ani ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych ani inne akty prawne z dziedziny ubezpieczeń społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku. W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołanie jako niezasadne na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i orzekł jak w punkcie 2.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 100 kpc bowiem odwołanie zostało uwzględnione jedynie w części.

SSO Elżbieta Majewska